

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ
The factors affect to debt-incurring of The National Housing Authority
employee

นางสาวสุรัญชนา สิ้นสมุทร

สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Suranchana Sinsamuth

E-mail : 6414101017@rumail.ru.ac.th

Finance and Banking, Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ โดยการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ ส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาปัจจัยการใช้ชีวิตประจำวันที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ ส่วนที่ 4 เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการก่อหนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการศึกษา ได้แก่ พนักงาน และลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 1,760 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน ใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไควสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างพนักงานและลูกจ้างการเคหะแห่งชาติที่ตอบแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี มีตำแหน่งหน้าที่เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ (1-6) อายุงาน 10 ปีขึ้นไป มีรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป รายได้ต่อครัวเรือนอยู่ระหว่าง 30,000-50,000 บาท ประเภทที่อยู่อาศัย คือบ้านหรือคอนโดของตนเอง โดยมีผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนมากกว่า 3 คนขึ้นไป ส่วนมากมักเป็นหัวหน้าครอบครัว และมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 30,000 บาทขึ้นไป

พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ในด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านการเมือง ด้านการบริหารงานของภาครัฐ และด้านนโยบายรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง ปัจจัยด้านสังคม ด้านการสนับสนุนจากบุคคลภายในครอบครัว อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านสังคม การแนะนำจากเพื่อน เพื่อนสนิท หรือเพื่อนร่วมงาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านที่อยู่อาศัย และด้านค่านิยมของสังคม ปัจจัยด้านกฎหมายในการกู้ยืมสินเชื่อ และด้านความรู้ความเข้าใจกฎหมาย อยู่ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน ส่วนมากมักมีค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายในการผ่อนซื้ออุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารและการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ และการรักษาโรค ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยมักมีการวางแผนการใช้จ่ายเพื่ออนาคต เช่น ออมเงินฝากธนาคาร ซื้อสลากออมสิน สลาก ธกส. ออมเงินในสหกรณ์ ออมทรัพย์ ซื้อประกันชีวิต เป็นต้น

พฤติกรรมการก่อหนี้ ส่วนมากมักมีภาระหนี้สินตั้งแต่ 2,000,001 บาทขึ้นไป มีหนี้สินในระบบระยะเวลาการเป็นหนี้อยู่ในช่วง 6-15 ปี และมักผ่อนชำระหนี้สินเต็มจำนวนทุกเดือน โดยมองว่าการขออนุมัติสินเชื่อเป็นเรื่องที่ไม่ยาก และอัตราดอกเบี้ยมีความเหมาะสมกับสินเชื่อที่ได้รับ แต่แหล่งเงินกู้ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการอยู่ดี

Abstract

The objective of this thesis was studying the factors affect to debt-incurring of The National Housing Authority employee. There are 4 parts for presenting in this thesis. The First part is study of personal behavior.

The Second part is study of environmental factors affecting to debt. The Third part is study of daily life factor. The Final part is quantitative analysis. 1,760 participates were collected data of questionnaire survey by electronic form. The results of data were reported by 4 types as frequency, percentage, average and chi-square.

The result of analysis found that sample group who reply electronic questionnaire survey generally as female. The participant was congratulated in bachelor degree and got married at the most. The average age of participant was between 30 and 40 years old. Their position was operation level and have experience more than 10 year up. Furthermore, they were got salary start 30,000 Thb and family income between 30,000 to 50,000 Thb. The type of residence was such as detached house or condominium that include more 3 resident and generally participant in this data as house holder and have expense more than 30,000 Thb up.

Behaviors affecting debt that consisted of environmental factors, political factor public administration and fluctuated government policy, economic factor gross domestic product and vary interest rates, social factors related within the family, technology factor, environmental factors housing and social, Legal Factors in Loan of money and understanding in the law.

Daily life always has expenses such as purchase or rental accommodation, utility, electrical equipment, electrical appliance facilities, mobile phones, computers, food, apparel, treatment fee, travelling, retiring, savings account, savings cooperatives, buying life insurance and other thing.

Behavior always has a debt since 2,000,001 baht at least. There are debts period in the system from 6 to 15 years and the debt is frequently repaid in full every month by reason of considering that getting a loan approval is not difficult and the interest rate is suitable for the loan received. However, the source of credit is insufficient to meet the demand. Therefore, if the organization need to support training course to educate how to plan retirement savings from the First start working day for making awareness of the consequences of requesting credit Investing or overspending causes to your money savings or investment risks.

Nevertheless, when employees understanding in awareness of this risks, they will having more careful spending behavior and can adjust their behavior in regarding with the available money.

บทนำ

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกนโยบายภูมิทัศน์ใหม่เพื่อเศรษฐกิจดิจิทัลและการเติบโตอย่างยั่งยืน (Financial Landscape) ซึ่งเป็นการพัฒนาภาคการเงินมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการกำกับดูแลความเสี่ยง เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งช่วยให้ภาคครัวเรือนอยู่รอดและปรับตัวสู่โลกใหม่ได้อย่างยั่งยืน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ที่ผ่านมา ธปท. ได้จัดทำ "แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน" เพื่อสะท้อนข้อมูลเชิงลึกของหนี้ครัวเรือนไทยและสื่อสารหลักการในการแก้ปัญหาหนี้ให้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ รวมทั้งคำนึงถึงภาพระยะยาวมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมามาตรการส่วนใหญ่เน้นให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าเป็นหลัก โดยภายหลังที่เศรษฐกิจเริ่มทยอยฟื้นตัวและได้ปรับมาตรการให้เน้นการแก้หนี้ระยะยาวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แล้ว แต่ยังไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมานาน ดังนั้น หากไม่ทำอะไรเพิ่มเติม คาดว่าหนี้ครัวเรือนจะสูงกว่าร้อยละ 80 ของ GDP ที่เป็นระดับควรเฝ้าระวัง และอาจจุดรั้งการขยายตัวของเศรษฐกิจสร้างความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน และอาจลุกลามไปเป็นปัญหาสังคม ซึ่งจะยิ่งแก้ไขได้ยากขึ้น

ในการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน ต้องทำอย่างครบวงจรให้เหมาะกับลักษณะและสาเหตุของปัญหาในแต่ละช่วงของการเป็นหนี้ และต้องทำอย่างถูกหลักการ คือ แก้ให้ตรงจุด ไม่สร้างภาระเพิ่มให้ลูกหนี้ ไม่ลดโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อ และตั้งใจจริง ซึ่งทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ และภาครัฐ โดยมีแนวทางการดำเนินการสำหรับลูกหนี้กลุ่มที่ต้องเร่งแก้ไข เช่น หนี้เสียที่มีอยู่ในปัจจุบัน คือ เร่งรัดการปรับโครงสร้างหนี้ตามมาตรการแก้หนี้ระยะยาว การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องมีบริการให้คำปรึกษาแก้หนี้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของลูกหนี้ การสร้างตัวช่วยลูกหนี้ โดยให้มีคนกลางทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านการแก้หนี้และไกล่เกลี่ยหนี้ และการผลักดันให้มีกฎหมายที่ช่วยให้ลูกหนี้รายย่อยทั่วไปที่ไปต่อไม่ไหวได้เข้ากระบวนการฟื้นฟูหรือขอล้มละลายได้ด้วยตนเอง หนี้ที่เป็นปัญหาเรื้อรัง คือ ให้ลูกหนี้เห็นทางปิดจบหนี้ได้ โดยจะผลักดันให้มีแนวทางแก้ไขปัญหาเริ่มจากหนี้บัตรกดเงินสดที่เป็นหนี้เรื้อรังของลูกหนี้กลุ่มเปราะบาง มีอายุมากและมีปัญหาทางการเงินรุนแรงก่อน

หนี้ใหม่ที่เพิ่มขึ้นเร็วและอาจเป็นหนี้เสียหรือเรื้อรังในอนาคต ธปท. จะออกเกณฑ์เพื่อให้เจ้าหนี้ปล่อยสินเชื่อด้วยความรับผิดชอบ (responsible lending) และกำหนดให้เจ้าหนี้ปล่อยสินเชื่อโดยคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายหนี้คืนและลูกหนี้ยังมีเงินเหลือพอดำรงชีพ (macro prudential policy) รวมถึงสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหนี้สินเชื่อรายย่อยคิดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงของลูกหนี้แต่ละราย (risk-based pricing) พร้อมผลักดันให้เจ้าหนี้อื่นเห็นพฤติกรรมดีของลูกหนี้ เพื่อกระตุ้นการรีไฟแนนซ์หนี้ไปยังดอกเบี้ยที่ถูกลง รวมถึงหนี้ที่ยังไม่อยู่ในตัวเลขหนี้ครัวเรือน อาทิ หนี้ กยศ. สินเชื่อสหกรณ์อื่น และหนี้นอกระบบ : จะมีการติดตามข้อมูลให้ครอบคลุมลูกหนี้ต่าง ๆ มากขึ้น และผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลต่าง ๆ ในการประเมินและติดตามสินเชื่อ อาทิ ข้อมูลพฤติกรรมการจ่ายเงิน เพื่อให้ลูกหนี้เข้าถึงสินเชื่อในระบบมากขึ้นและด้วยต้นทุนการกู้ยืมที่ตรงตามความเสี่ยงของตน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

และในไตรมาสสอง ปี 2565 หนี้สินครัวเรือน ชะลอตัวต่อเนื่อง 4 ไตรมาสติดต่อกัน โดยหนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 14.76 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.5 ลดลงจากร้อยละ 3.7 ของไตรมาสที่ผ่านมา เช่นเดียวกับสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP ที่ปรับลดลงเป็นร้อยละ 88.2 จากร้อยละ 89.2 ในไตรมาสก่อนตามการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ และการชะลอตัวของการก่อหนี้ของครัวเรือนจากความกังวลเกี่ยวกับปัญหาค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้น เมื่อพิจารณาหนี้สินครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้ พบว่า ในภาพรวมหนี้สินครัวเรือนชะลอตัวเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับที่ขยายตัวแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในไตรมาสสอง ปี 2565 สินเชื่อบัตรเครดิตขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 8.8 จากร้อยละ 2.5 ของไตรมาสก่อนหน้า เช่นเดียวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับขยายตัวร้อยละ 25.1 เมื่อเทียบกับร้อยละ 22.7 ของไตรมาสที่ผ่านมา ขณะที่สินเชื่อที่อยู่อาศัย และสินเชื่อรถยนต์ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงร้อยละ 4.1 และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ส่วนสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจขยายตัวลดลงร้อยละ 3.8 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ด้วยสาเหตุดังกล่าว จึงต้องการศึกษาถึงสาเหตุ พฤติกรรม และที่มาของปัญหาหนี้สิน รูปแบบของการก่อหนี้ รวมถึงแนวทางในการแก้ปัญหาหนี้สินของพนักงานและลูกจ้างการเคหะแห่งชาติ โดยนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานและลูกจ้างให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการใช้ชีวิตประจำวันที่มีผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ

สมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการก่อกำเนิดของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ

3. ปัจจัยการใช้ชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการก่อกำเนิดของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ

ขอบเขตการศึกษา

1. กลุ่มประชากรตัวอย่าง คือ พนักงาน และลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน บันทึกข้อมูล จำนวน 343 คน

2. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์

3. ระยะเวลาการเก็บข้อมูล เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2566

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยการมีหนี้สิน ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล, ข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพแวดล้อม และพื้นฐานการใช้ชีวิตประจำวัน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการก่อกำเนิดหนี้สิน ประกอบด้วย จำนวนเงินที่เป็นหนี้, การชำระหนี้ต่อเดือน และวัตถุประสงค์การก่อกำเนิดหนี้

นิยามศัพท์

หนี้ คือ นิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ มีสิทธิบังคับบุคคลอีกฝ่ายซึ่งเรียกว่า ลูกหนี้ ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

หนี้ครัวเรือน หมายถึง ภาระผูกพันทางการเงินของภาคครัวเรือนที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัวได้มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อการบริโภคสินค้าและบริการตลอดจนการนำไปประกอบธุรกิจ โดยผู้ก่อหนี้มีหน้าที่ในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ให้กับผู้ให้กู้ในระยะเวลาที่กำหนด (ดร.กลางใจ แสงวิจิตร, 2562)

หนี้นอกระบบ หมายถึง การกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่นนอกเหนือจากแหล่งเงินทุนในระบบ (ดร.กลางใจ แสงวิจิตร, 2562)

หนี้เสีย หมายถึง หนี้ที่ลูกหนี้มีปัญหาในการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่ค้างเกินกว่า 3 งวด นับจากวันที่กำหนด หรือหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยเกิน 3 เดือนขึ้นไป และลูกหนี้มีความไม่มีความสามารถในการคืนเงินต้น (รัตนวรรณ จรัสสมณีโชค, 2557)

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายถึง กระบวนการที่เจ้าหนี้ และลูกหนี้ทำข้อตกลงผ่อนผันการชำระหนี้ เมื่อลูกหนี้มาขอผ่อนผัน เจ้าหนี้ตกลงลดหย่อนจำนวนเงินหรือผ่อนเวลาในการชำระหนี้ออกไป หรือการลดภาระหนี้ หรือการปลดหนี้ให้บางส่วน (รัตนวรรณ จรัสสมณีโชค, 2557)

พฤติกรรมการก่อหนี้ หมายถึง การแสดงความต้องการในการใช้จ่ายเงินเพิ่มเติม โดยกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนทั้งในและนอกระบบ (วารางคณา บัวล้อม, 2558)

พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ หมายถึง ลักษณะการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตที่มีผลต่อการก่อหนี้จากแรงจูงใจตามทฤษฎีของ Maslow ซึ่งแบ่งเป็นแรงจูงใจขั้นพื้นฐานและขั้นสูง เช่น การแต่งกาย การใช้เครื่องอำนวยความสะดวก เป็นต้น (วารางคณา บัวล้อม, 2558)

ผลกระทบจากการก่อหนี้ หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการมีพฤติกรรมการก่อหนี้ จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ เช่น เกิดภาวะเครียด ไม่สบายใจที่เป็นหนี้ เกิดผลกระทบทางด้านสังคม เช่น ญาติ พี่น้อง ตำหนิที่เป็นหนี้ ถูกเพื่อนที่ทำงานินทาที่เป็นหนี้ ตลอดจนผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เพราะเป็นหนี้ มีภาระหนี้สินต่อเนื่อง หรือเพิ่มพูนขึ้น เป็นต้น (วารางคณา บัวล้อม, 2558)

การเคหะแห่งชาติ คือ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พนักงานและลูกจ้าง หมายถึง บุคคลหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ในการทำงานในหน่วยงานของการเคหะแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการก่อหนี้และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างการเคหะแห่งชาติ
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างการเคหะแห่งชาติ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี

หนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหนึ่งติดค้างอยู่ และต้องชำระคืนให้กับอีกบุคคลหนึ่ง โดยหนี้สิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 **หนี้สินหมุนเวียน** หมายถึง หนี้สินที่มีกำหนดระยะเวลาคืนภายใน 1 ปี หรือ ภายในระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ เช่น รายได้รับล่วงหน้า เงินเบิกเกินบัญชี

1.2 **หนี้สินระยะยาว** หมายถึง หนี้สินที่ได้จากการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อบ้าน รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯลฯ จากสถาบันการเงิน โดยไม่รวมหนี้นอกระบบ

หนี้ในและนอกระบบ

หนี้ในระบบ คือ หนี้สินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย รับรองโดยกฎหมาย มีอัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม และตัวสัญญาที่ชัดเจน

หนี้นอกระบบ คือ หนี้ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ให้สินเชื่อมักเป็นบุคคลธรรมดา หรือธุรกิจผิดกฎหมาย ไม่มีกฎหมายคุ้มครอง ไม่มีอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ชัดเจน เงื่อนไขสัญญาต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้ เป็นผู้กำหนด และไม่มีระบบจัดเก็บรักษาข้อมูลของผู้กู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมคิด ยาเคน และคนอื่น ๆ (2564) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการก่อหนี้ของประชากรกลุ่มคนจนเอเรชั่นรายในเขตเทศบาลตำบลท่าวังทอง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการก่อหนี้ ของประชากรกลุ่มคนจนเอเรชั่นราย ส่วนใหญ่มีการก่อหนี้มากกว่าไม่ก่อหนี้ เนื่องจากขาดการวางแผนทางการเงิน และมีค่านิยมการลอกเลียนแบบบุคคลที่ชื่นชอบ และได้เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ความรู้และมีความเข้าใจในวิธีการจัดการรับมือเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้ และวางแผนทางการเงินให้แก่ประชากรกลุ่มคนจนเอเรชั่นราย

ณัฐพงศ์ มานารัตน์ และ กาญจนา โชคถาวร (2564) การวิเคราะห์พฤติกรรม การใช้บัตรเครดิตที่ค้างชำระ และวิธีการจัดการหนี้ค้างชำระของบัตรเครดิตของผู้บริโภควัยทำงาน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มคนจนเอเรชั่น Y มีระดับการก่อหนี้สูงมากกว่า กลุ่มช่วงอายุอื่น ๆ นิยมที่จะแก้ปัญหาหนี้ที่ค้างชำระโดยการกู้หนี้ยืมสินใหม่จากธนาคารเพื่อนำมา ปิดยอดหนี้บัตรเครดิตทั้งหมด และเลือกที่จะผ่อนเงินกับธนาคาร เสมือนเป็นการก่อหนี้เพิ่มหรือเป็นการย้ายแหล่งเงินกู้ และด้วยระดับรายได้ที่ต่ำ ทำให้ไม่สามารถบริการจัดการหนี้ที่ก่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และงานวิจัยยังพบว่ากลุ่มคนจนเอเรชั่น Y ไม่นิยมออมเงิน ถึงแม้จะมีความรู้และ เข้าใจการใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน

ปัจจัยหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการออม

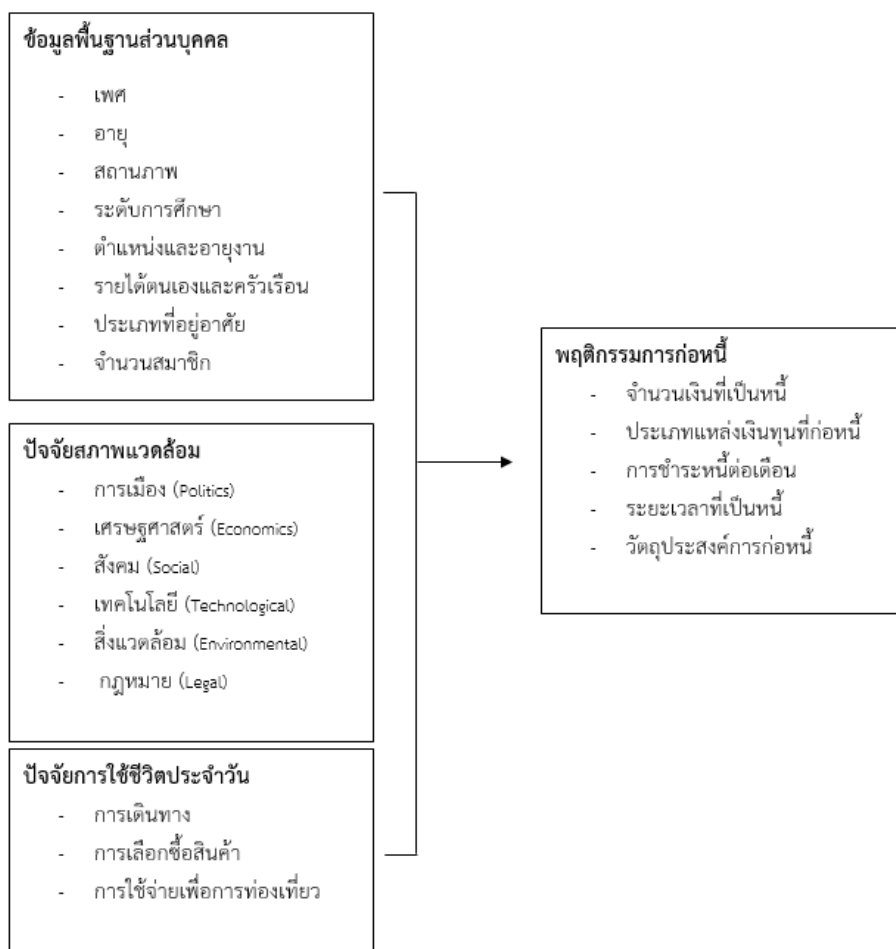
Teresa Ghilarducci and Tony James Paperback (2020) ผู้เขียนหนังสือ Rescuing Retirement กล่าวว่า คนส่วนใหญ่มีเงินออมเพื่อการเกษียณไม่เพียงพอ อัตราความยากจนของ ผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในอนาคตข้างหน้าอาจจะถูกบังคับให้เลื่อนอายุการเกษียณ และมาตรฐาน การครองชีพหลังเกษียณ ไม่เหมือนเดิม กล่าวคือ ชีวิตหลังเกษียณของหลายคน จะเปลี่ยนจากชน ชั้นกลางไปเป็นชีวิตที่เกือบจน โดยผู้เขียนเสนอให้เพิ่มเงินออมเพื่อการเกษียณโดยได้รับ ผลตอบแทนที่สูงขึ้น และรับประกันรายได้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน เพื่อให้เกิดการเกษียณอย่างมั่นคง

ทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (PESTEL Analysis)

ทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก พัฒนาขึ้นโดย Francis J.Aguilar เป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ธุรกิจดำเนินอยู่ ซึ่งมีทั้งหมด 6 ปัจจัย ดังนี้

1. Political (ปัจจัยด้านการเมือง) หมายถึง นโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ
2. Economic (ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจ
3. Social (ปัจจัยด้านสังคม) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่
4. Technology (ปัจจัยด้านเทคโนโลยี) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี
5. Environment (ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่อยู่นอกเหนือการควบคุม
6. Legal (ปัจจัยด้านกฎหมาย) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ กลุ่มพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ โดยพนักงานการเคหะแห่งชาติ มีทั้งหมด 1,760 คน ลูกจ้างการเคหะแห่งชาติ 5 คน ลูกจ้างเหมาบริการ 565 คน รวมทั้งหมด 2,330 คน ซึ่งผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน โดยเลือกการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผ่านวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ ทาโร ยามาเน่

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n : ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง หรือ ขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

N : ขนาดของประชากร

e : ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 (ร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์)

ข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวม โดยศึกษาจากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงิน สาเหตุและ/หรือพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้ การออมเงินและการลงทุน ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บข้อมูลจากพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 343 คน ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลการทำงาน ลักษณะการออม การลงทุน และพฤติกรรมก่อหนี้ รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการระบุชื่องานวิจัย วัตถุประสงค์งานวิจัย โดยในแบบสอบถามจะมีข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลการทำงาน ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำผลการตอบแบบสอบถามมาจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ที่ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินชีวิต
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อหนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคล และค่าไควสแควร์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม วิเคราะห์โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อทดสอบปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านกฎหมาย

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของปัจจัยสภาพแวดล้อมตามหลักของ Likert Scale ดังนี้

เกณฑ์การวัดผล

- ค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- ค่าคะแนน 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- ค่าคะแนน 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- ค่าคะแนน 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- ค่าคะแนน 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้ความหมายของระดับความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51– 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินชีวิต วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเพื่ออธิบายปัจจัยในการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการก่อกวนของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการก่อกวน วิเคราะห์โดยสถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์พรรณนา ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายพฤติกรรมการก่อกวน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาความสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรม SPSS

การนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ลักษณะที่อยู่อาศัย จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน การเป็นหัวหน้าครอบครัว รายได้ต่อเดือน ทั้งหมด 302 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 เพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน เพศชาย จำนวน 115 คน เห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้เพศหญิงมากกว่าเพศชาย

1.2 ด้านอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุ ระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 122 คน รองลงมาคือกลุ่มอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 80 คน กลุ่มช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 69 คน และกลุ่มอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 31 คน

1.3 สถานภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 146 คน รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 136 คน และมีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 20 คน ตามลำดับ

1.4 ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 217 คน รองลงมาการศึกษายู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 73 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน ตามลำดับ

1.5 ตำแหน่งงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งพนักงานระดับปฏิบัติการ 1-6 จำนวน 175 คน รองลงมาคือตำแหน่งพนักงานระดับปฏิบัติการ 7 จำนวน 56 คน พนักงานระดับปฏิบัติการ 8 จำนวน 30 คน กลุ่มลูกจ้างและลูกจ้างเหมา จำนวน 23 คน กลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการ 9 จำนวน 11 คน กลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการ 10 จำนวน 7 คน ตามลำดับ

1.6 อายุงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 146 คน รองลงมามีอายุงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 65 คน อายุงานระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 49 คน และอายุงานระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 42 คน ตามลำดับ

1.7 รายได้ต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 122 คน รองลงมารายได้ต่อเดือน 25,000-30,000 บาท จำนวน 59 คน รายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 45 คน รายได้ระดับ 10,001-15,000 บาท จำนวน 41 คน และรายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 35 คน ตามลำดับ

1.8 รายได้ต่อครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อครัวเรือน 30,001-50,000 บาท จำนวน 84 คน รองลงมารายได้ครัวเรือน 50,001-70,000 บาท จำนวน 72 คน รายได้ 10,001-30,000 บาท จำนวน 71 คน รายได้ 90,001 ขึ้นไป จำนวน 40 คน และรายได้ 70,001-90,000 บาท จำนวน 35 คน ตามลำดับ

1.9 ประเภทที่อยู่อาศัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประเภทที่อยู่อาศัย คือ บ้านหรือคอนโดของตนเอง จำนวน 160 คน รองลงมาได้แก่ บ้านของครอบครัว จำนวน 80 คน บ้านเช่า หอพัก คอนโดเช่า จำนวน 37 คน บ้านพักสวัสดิการ จำนวน 24 คน และทาวน์โฮม จำนวน 1 คน ตามลำดับ

1.10 จำนวนผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนมากกว่า 3 คน จำนวน 125 คน รองลงมาผู้อยู่อาศัยจำนวน 2 คน จำนวน 74 คน ผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน 3 คน จำนวน 60 คน ผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน 1 คน จำนวน 29 คน และไม่มีผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน จำนวน 14 คน ตามลำดับ

1.11 การเป็นหัวหน้าครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 154 คน และไม่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 148 คน

1.12 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 109 คน รองลงมาค่าใช้จ่าย 10,001-15,000 บาท จำนวน 69 คน ค่าใช้จ่าย 20,001 -25,000 บาท จำนวน 41 คน ค่าใช้จ่าย 15,001-20,000 บาท จำนวน 36 คน ค่าใช้จ่าย 25,001 -30,000 บาท จำนวน 34 คน และค่าใช้จ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 13 คน ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านกฎหมาย ทั้งหมด 302 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านการเมือง ด้านการบริหารงานของภาครัฐ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมาก จำนวน 124 คน ปานกลาง จำนวน 78 คน มากที่สุด จำนวน 76 คน น้อย จำนวน 19 คน น้อยที่สุด จำนวน 5 คน ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านการเมือง ด้านนโยบายรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมาก จำนวน 129 คน มากที่สุดจำนวน 78 คน ปานกลาง จำนวน 69 คน น้อย จำนวน 23 คน น้อยที่สุด จำนวน 3 คน ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมาก จำนวน 131 คน ปานกลางจำนวน 86 คน มากที่สุด จำนวน 63 คน น้อย จำนวน 18 คน น้อยที่สุด จำนวน 4 คน ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมาก จำนวน 129 คน มากที่สุด จำนวน 100 คน ปานกลาง จำนวน 58 คน น้อย จำนวน 13 คน น้อยที่สุด จำนวน 2 คน ตามลำดับ

2.5 ปัจจัยด้านสังคม การสนับสนุนจากบุคคลภายในครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมาก

2.6 ปัจจัยด้านสังคม การแนะนำจากเพื่อน เพื่อนสนิท หรือเพื่อนร่วมงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 135 คน มาก จำนวน 84 คน น้อย จำนวน 55 คน มากที่สุด จำนวน 17 คน น้อยที่สุด จำนวน 11 คน ตามลำดับ

2.7 ปัจจัยด้านสังคม สวัสดิการที่ได้รับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับมาก จำนวน 119 คน ปานกลางจำนวน 100 คน มากที่สุดจำนวน 57 คน น้อย จำนวน 20 คน และน้อยที่สุดจำนวน 5 คน ตามลำดับ

2.8 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 116 คน มาก จำนวน 104 คน มากที่สุด จำนวน 39 คน น้อย จำนวน 37 คน น้อยที่สุด จำนวน 6 คน ตามลำดับ

2.9 ปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านที่อยู่อาศัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 116 คน มาก จำนวน 112 คน น้อย จำนวน 45 คน มากที่สุด จำนวน 24 คน น้อยที่สุด จำนวน 5 คน ตามลำดับ

2.10 ปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านค่านิยมของสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

2.11 ปัจจัยด้านกฎหมาย ในการกั๊ยืมสินเชื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 151 คน มาก จำนวน 88 คน น้อย จำนวน 40 คน มากที่สุด จำนวน 16 คน น้อยที่สุด จำนวน 7 คน ตามลำดับ

2.12 ปัจจัยด้านกฎหมาย เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกฎหมาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง จำนวน 114 คน มาก จำนวน 101 คน มากที่สุด จำนวน 43 คน น้อย จำนวน 39 คน น้อยที่สุด จำนวน 5 คน ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการใช้จ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายการผ่อนยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการผ่อนซื้ออุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอำนวยความสะดวก ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารและการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ การรักษาโรค ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายจากการศึกษา ค่าใช้จ่ายค่าดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมในระบบ ค่าใช้จ่ายจากการรับภาระหนี้แบบกะทันหัน เงินสำรองสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน มีเงินใช้สำหรับการวางแผนเพื่ออนาคต ทั้งหมด 302 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยการใช้ชีวิตประจำวัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารและบริโภค จำนวน 294 คน รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟ จำนวน 285 คน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวน 285 คน ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 276 คน ค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพและการรักษาโรค จำนวน 240 คน มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่ออนาคต เช่น ออมเงินฝากธนาคาร ซื้อสลากออมสิน/สลาก ธกส. ออมเงินในสหกรณ์ออมทรัพย์ ซื้อประกันชีวิต ซื้อพันธบัตรรัฐบาล/หุ้นกู้ ลงทุนทองคำ ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อส่งเสริมการออม จำนวน 228 คน) ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อที่อยู่อาศัย จำนวน 195 คน ค่าใช้จ่ายในการผ่อนซื้ออุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพทมือถือ

คอมพิวเตอร์ เครื่องซักผ้า ฯลฯ จำนวน 163 คน ค่าใช้จ่ายการผ่อนยานพาหนะ จำนวน 150 คน มีเงินสำรองสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่มีรายได้ จำนวน 144 คน ค่าใช้จ่ายจากการรับภาระหนี้แบบกะทันหัน เช่น ป่วยโรคร้าย/อุบัติเหตุ/รับหนี้สินแทนครอบครัว ฯลฯ จำนวน 89 คน ค่าใช้จ่ายจากการศึกษา เช่น การกู้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จำนวน 62 คน และค่าใช้จ่ายค่าดอกเบี้ยยจากเงินกู้นอกระบบ จำนวน 45 คน ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง ภาระหนี้สิน ประเภทหนี้สิน ประเภทของแหล่งเงินทุน ประเภทของสินเชื่อที่กู้ยืม ความเพียงพอของแหล่งเงินกู้ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ พฤติกรรมในการชำระหนี้ พฤติกรรมในการบริหารจัดการเงินและจัดการหนี้สิน วัตถุประสงค์การก่อหนี้ ความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ย ความยากง่ายของการกู้ยืมเงินจากสวัสดิการ

4.1 ภาระหนี้สิน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน 200,001 บาทขึ้นไป จำนวน 81 คน รองลงมาได้แก่ภาระหนี้สินไม่เกิน 200,000 บาท จำนวน 75 คน ภาระหนี้สิน 50,001- 1,000,000 บาท จำนวน 50 คน ภาระหนี้สิน 100,001- 2,000,000 บาท จำนวน 49 คน และภาระหนี้สินระดับ 200,001 – 500,000 บาท จำนวน 47 คน ตามลำดับ

4.2 ประเภทหนี้สิน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีหนี้สินในระบบ จำนวน 278 คน รองลงมาได้แก่หนี้สินทั้งในและนอกระบบ จำนวน 23 คน และมีเฉพาะหนี้สินนอกระบบ จำนวน 1 คน ตามลำดับ

4.3 ปริมาณของแหล่งเงินกู้เพียงพอต่อความต้องการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแหล่งเงินกู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 76.16 และมีเพียง 72 คน คิดเป็นร้อยละ 23.84 เท่านั้น ที่มีความเห็นว่าแหล่งเงินกู้เพียงพอต่อความต้องการ

4.4 ระยะเวลาที่เป็นหนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการผ่อนชำระ 6-15 ปี จำนวน 104 คน รองลงมามีระยะเวลาการผ่อนชำระ 1-5 ปี จำนวน 70 คน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 70 คน ระยะเวลาการผ่อนชำระ 16-20 ปี จำนวน 40 คน และระยะเวลาการผ่อนชำระน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 18 คน ตามลำดับ

4.5 ลักษณะพฤติกรรมการชำระหนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะชำระเต็มจำนวนทุกเดือน จำนวน 220 คน ชำระขั้นต่ำทุกเดือน จำนวน 76 คน ชำระเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน และไม่ชำระหนี้เลย จำนวน 2 คน

4.6 ความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยอยู่ในอัตราที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 63.58 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และอีกร้อยละ 36.42 เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยอยู่ในอัตราที่ไม่เหมาะสม

4.7 การขออนุมัติสินเชื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการขออนุมัติสินเชื่อจากสวัสดิการพนักงานในปัจจุบันนั้นไม่มีความยากลำบากในการขอสินเชื่อ จำนวน 218 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 72.19 และอีก 84 คน หรือร้อยละ 27.81 นั้นมีความเห็นว่าการขออนุมัติสินเชื่อจากสวัสดิการพนักงานในปัจจุบันมีความยาก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถชี้ให้เห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีโอกาสมีภาระหนี้สินได้ง่าย

4.8 แหล่งเงินทุนที่ขอสินเชื่อ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักทำการกู้ยืมเงินจากกองทุนและสวัสดิการของหน่วยงาน จำนวน 210 คน และกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่นอกเหนือจากสวัสดิการ จำนวน 195 คน และกู้ยืมเงินจากหนี้นอกระบบ จำนวน 3 คน ตามลำดับ

4.9 ประเภทของสินเชื่อ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงินจากสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย จำนวน 165 คน ลำดับถัดไปคือสินเชื่อบัตรเครดิตและบัตรเครดิตเงินสด จำนวน 138 คน สินเชื่อเพื่อส่วนบุคคลนอกประสงค์ จำนวน 129 คน สินเชื่อเช่าซื้อ จำนวน 55 คน สินเชื่อเพื่อการศึกษา จำนวน 20 คน และลำดับสุดท้ายได้แก่ สินเชื่อธุรกิจ SMEs จำนวน 3 คน

4.10 พฤติกรรมในการบริหารจัดการเงินและหนี้สิน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปรับลดพฤติกรรมการใช้จ่าย จำนวน 224 คน ลำดับถัดไปคือหารายได้เสริมจากช่องทางอื่น ๆ จำนวน 118 คน จัดบัญชีรายรับ-รายจ่าย จำนวน 94 คน หาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อกำจัดภาระหนี้ จำนวน 52 คน ปรับโครงสร้างหนี้ เจรจาปรับลดจำนวนเงินผ่อนชำระ จำนวน 30 คน นำทรัพย์สินมาชำระหนี้ จำนวน 29 คน และลำดับสุดท้าย ได้แก่ หาแหล่งเงินกู้ที่ปลอดภัย เช่น กู้บิดา มารดา เพื่อน จำนวน 27 คน

4.11 วัตถุประสงค์ในการก่อหนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการก่อหนี้เพื่อการบริโภคใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จำนวน 158 คน ก่อหนี้เพื่อซื้อและสร้างที่อยู่อาศัย จำนวน 142 คน ก่อหนี้เพื่อเป็นทุนในการดำเนินชีวิต จำนวน 94 คน ก่อหนี้เพื่อซื้อและผ่อนรถ/ยานพาหนะ จำนวน 84 คน ก่อหนี้เพื่อชำระค่าบัตรเครดิต จำนวน 83 คน ก่อหนี้เพื่อซื้อและผ่อนสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 69 คน ก่อหนี้เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน จำนวน 58 คน ก่อหนี้เพื่อการศึกษาของบุตร หลาน จำนวน 42 คน ก่อหนี้เพื่อการลงทุนในธุรกิจ/ประกอบอาชีพเสริม จำนวน 41 และลำดับสุดท้ายก่อหนี้เพื่อการศึกษาและพัฒนาตนเอง จำนวน 17 คน

อภิปรายการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ โดยใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 302 ชุด สามารถอภิปรายได้ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ มีผลต่อจำนวนหนี้สิน การชำระหนี้ และระยะเวลาที่เป็นหนี้

สมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านกฎหมาย มีผลต่อจำนวนหนี้สิน ระยะเวลาที่เป็นหนี้ วัตถุประสงค์ในการก่อหนี้

สมมติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายการผ่อนยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการผ่อนซื้ออุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอำนวยความสะดวก ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารและการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้อเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ การรักษาโรค ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายจากการศึกษา ค่าใช้จ่ายค่าดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมในระบบ ค่าใช้จ่ายจากการชำระหนี้แบบกะทันหัน เงินสำรองสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ส่งผลต่อจำนวนหนี้สิน การชำระหนี้ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ และวัตถุประสงค์ที่ก่อหนี้

ข้อจำกัดในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนไม่มากพอ ทำให้ไม่สามารถสรุปผลและวิเคราะห์ผลในภาพรวมได้ชัดเจนเท่าที่ควร อาจส่งผลให้ข้อสรุปคลาดเคลื่อนได้

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยในครั้งนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการลงทุนและเงินสำรองยามฉุกเฉินค่อนข้างน้อย และเน้นไปที่เงินฝากธนาคารมากกว่า ดังนั้นภาครัฐและเอกชนควรร่วมกันส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุน และการวางแผนหรือวินัยทางการเงินให้กับพนักงานและลูกจ้างการเคหะแห่งชาติ เพื่อให้มีความตระหนักและเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจกระทบต่อการดำเนินชีวิต เช่น สถานการณ์โรคระบาด

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีหนี้ในระบบมากที่สุด เนื่องจากได้รับสวัสดิการโดยตรงจากองค์กร ฉะนั้นควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อประเภทต่าง ๆ ว่ามีอัตราดอกเบี้ยที่มากน้อยเพียงใด เพื่อเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ และต่อยอดไปถึงการวางแผนในการชำระหนี้ได้อย่างรอบคอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีภาระหนี้สิน เพื่อดูพฤติกรรมในการชำระหนี้ การวางแผนทางการเงิน การออม และการลงทุน รวมถึงการบริหารจัดการทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง

2. ควรเพิ่มแบบสอบถามเกี่ยวกับลูกจ้างในด้านสวัสดิการของประกันสังคมให้มากกว่านี้ และควรสอบถามเกี่ยวกับการออม การวางแผนด้านการลงทุน เพื่อจะได้รับความรู้ถึงการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณของพนักงานและลูกจ้างของการเคหะแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

Econ Digest ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2564). หนี้ครัวเรือนปี 2564 ยังมีแนวโน้มสูงต่อเนื่องในรอบ 89-91% ต่อ GDP. สืบค้นจาก <https://www.kasikornresearch.com>

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). หนี้ครัวเรือนไทยยังเพิ่มจากพิษโควิด-19.

ฐานิตา มีลา. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ของระบบของชาวนา ในเขตอำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรี . บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). อยากรู้ลดหนี้จากหนี้สิน ต้องเริ่มอย่างไร? เข้าถึงได้

สืบค้นจาก www.set.or.th/th/education-research/

มาริสสา สุกุลวัฒนา และชลวิทย์ เจียรจิตต์. (2564). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการก่อหนี้การศึกษาของกลุ่มพนักงานวัยเริ่มท างานของบริษัทเอกชน.

รชต ตั้งนรารัชชกิจ. (2565). หนี้ครัวเรือน: ปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมด้วยช่วยกันแก้. สืบค้นจาก www.bot.or.th/

วรางคณา บัวล้อม. (2558). พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัด เชียงใหม่. (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

อัมรินทร์วี. (2565). นายกฯ สั่งแก้หนี้ครัวเรือน ให้ตรงจุด เน้นโปรโมทมาตรการรัฐ ให้คนเข้าใจช่วยแก้หนี้ได้จริง. สืบค้นจาก <https://www.amarintv.com/>